

Bogø

Det utraditionelle postkort af Bogø viser, at øen omgives af to farvande - Grønsund og Ulvsund - som støder ud til Storstrømmen. Det var derfor naturligt, at der blev oprettet et lodseri på øen i 1812, da farvandene har dybe og lavvandede områder samt en stærk strøm.

Øens adgang til havet fra to sunde førte til, at øen fik en af Danmarks syv navigationsskoler, Bogø Navigationsskole. Skolen blev grundlagt i 1866 og nedlagt i 1930, men var med til at befæste øens ry som søfartsø. Hovedbygningen, der er tegnet af Emil Blichfeldt, er bygget i 1885. Mellem 1870 og 1885 - der var sejlskibsperiodens storhedstid - var skolen landets næststørste navigationsskole, kun overgået af navigationsskolen i København. I 1901 var 101 personer beskæftiget ved søfart, og 9 var beskæftiget ved fiskeri på Bogø.

Bogø Lodseri havde en lods fra 1812 og havde to fastlodser fra 1840'erne. Herefter blev der ansat to lodser frem til 1913. Lodserne hørte under Grønsunds Oldermændsskab og havde egen pensionskasse. Lodseriet hørte under Lolland-Falsters og Møns Overlodsdistrikt indtil 1869, derefter under Sjællands Overlodsdistrikt.

Der var adskillige skippere med hjemmehørende skibe på øen, især i sidste halvdel af 1800-tallet. Fra begyndelsen af 1700-tallet til ind i 1800-tallet var næsten en tredjedel af mændene på Bogø i alderen 16-50 år indrullerede matroser i kongens flåde. Det vidner om søfartens betydning for beboernes beskæftigelse på øen. Men lodseriet kunne højst beskæftige to personer.

Nedenfor gengives Marineministeriets syv tabeller med Bogø Lodseris lodspenge for året 1883.

Tabeller for Lodspenge.

Dag	Tidsp. med.	År 1.				År 2.				År 3.				
		til Søro, Kjøbenhavn, Norddjursø eller Drejøved.				fra Grønland				til Hvalberg eller Røstskjænder.				
nr.	Tidsp. med.	Sommerbetaling.		Vinterbetaling.		Sommerbetaling.		Vinterbetaling.		Sommerbetaling.		Vinterbetaling.		
		kr.	sk.	kr.	sk.	kr.	sk.	kr.	sk.	kr.	sk.	kr.	sk.	
1-5	3	10	67	10	80	14	13	16	21	21	60			
6	9	68	12	80	12	72	16	96	19	44	25	22		
7	11	20	14	26	14	34	19	79	22	64	30	24		
8	12	80	17	67	16	96	22	61	25	92	31	63		
9	14	40	19	20	19	68	25	44	29	18	36	68		
10	16	21	23	24	20	26	27	32	41	43	20			
11	17	60	25	47	20	32	31	69	35	64	47	52		
12	19	20	25	60	25	44	34	92	38	58	51	84		
pr. 24 timer.	1	60	2	18	2	12	2	53	3	21	4	32		
under 50 Tønd.	Tidsp.	1-5		6	5	7	66	10	60	12	15	16	50	
		6	7	20	9	60	9	64	12	72	14	56	19	44
		7	8	46	11	20	11	18	14	57	17	01	22	68
		8	9	60	12	80	12	72	16	96	19	41	25	92
		9	10	80	14	46	14	31	19	08	21	57	29	16
		10	12	16	..	15	90	21	20	24	30	32	40	
		pr. 24 timer.	1	20	1	60	1	59	2	12	2	43	3	24

Tabeller for Lodspenge.

Dag	Tidsp. med.	År 4.				År 5.					
		fra Grønland til				København gennem Svendborgsund, eller til Sjælland.					
nr.	Tidsp. med.	Sommerbetaling.		Vinterbetaling.		Sommerbetaling.		Vinterbetaling.			
		kr.	sk.	kr.	sk.	kr.	sk.	kr.	sk.		
1-5	14	60	19	47	17	69	23	47			
6	17	52	23	36	21	12	28	46			
7	20	44	27	25	24	64	32	85			
8	23	36	31	15	26	16	37	54			
9	26	28	35	04	34	68	42	24			
10	29	20	38	03	35	20	46	93			
11	32	12	42	83	38	72	51	63			
12	35	04	46	72	42	24	54	32			
pr. 24 timer.	2	92	3	89	3	52	4	69			
under 50 Tønd.	Tidsp.	1-5		10	95	14	69	13	20	17	60
		6	13	14	17	52	15	64	21	12	
		7	15	33	20	44	18	48	24	61	
		8	17	52	23	36	21	12	28	15	
		9	19	71	26	26	23	76	31	68	
		10	21	90	29	20	26	40	35	20	
		pr. 24 timer.	2	19	3	92	3	61	3	52	

En lods skulle have 2 kr. i etmålspenge, hvis han blev mere end 24 timer ved skibet til dets lodsnings. Varede lodsnings mere end 24 timer skulle etmålspengene dog først beregnes efter 2 etmålsforløb, hvis lodsnings skete til Svendborg, Nyborg eller Dragør.

Tabeller for Lodspenge.

Dag- lig- hed.	Dyb- gaa- ende.	N ^o 6. Fra Strømfund til				N ^o 7. Egenbørgskær, Eghavn eller Dragør.					
		Hjætt, Korfset eller Ryberg.									
50 Lods og bre- seer.	Fod.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.			
		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.		
	1-5	23	n	80	67	29	20	37	60		
	6	27	60	96	80	33	34	45	72		
	7	32	30	92	93	39	48	52	64		
	8	36	80	49	07	45	19	60	16		
	9	41	40	55	20	50	76	67	68		
	10	45	n	61	40	56	40	75	20		
	11	50	60	67	47	62	01	82	72		
	12	55	20	73	60	67	68	90	24		
	13	57	Fod vint.	4	60	6	13	5	64	7	62
	Vinter 50 Lods.	Fod.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		
			Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	
1-5		17	25	23	n	21	15	38	20		
6		20	70	27	60	25	38	33	64		
7		24	15	32	20	29	61	39	48		
8		27	60	36	80	33	34	45	72		
9	31	05	41	60	36	07	50	76			
10	34	50	46	n	42	30	56	40			
11	37	Fod vint.	4	45	4	50	4	23	5	64	

Tabell for Hjemrejsepenge.

Hjemrejsepengene endrøge:	Kr.	Ø.
fra Valøds eller Sørdingbølge	2	25
— Drejøved	1	50
— Guldborg	2	n
— Rørredetsvænge	4	25
— Bisserup	6	n
— Sandholm	4	n
— Børns eller Bøns	6	75
— Kølshøj p. B.	2	n
— Hvid	6	75
— Skjelvar	11	n
— Korfset	10	n
— Ryberg	11	n
— Egenbørg eller Eghavn	14	50
— Dragør	9	50

Hjemrejsepengene blev beregnet efter tabellen til højre.

Betalingen for landsætning af en lods fra et andet lodseri med en særlig tilkaldt lodsbåd fra Bogø Lodseri var 2 kr. om sommeren og kr. 2,50 om vinteren. Bogø Lodseris arkivalier, herunder antallet over lodsede skibe i perioden 1870-1913, har Rigsarkivet.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening

Bogøs vinkelfyr blev taget ud af drift i 1985 efter 90 års drift. Nu fungerer det som et formidlingscenter om øens natur og dyreliv og stedets historie. Vinkelfyret kan udnyttes til primitiv overnatning, hvilket skyldes et projekt, der er støttet af Naturstyrelsen.

Postkortet ovenfor af Bogø Havn og Lindebroen er fra 1904. Postkortet nedenfor af Bogø Havn og Lindebroen og en postdamper er fra 1913.

Efter et projekt i 1918 kunne en større havn åbnes i 1922. Senere er havnen blevet udvidet, bl.a. med en lystbådehavn, og Bogø er blevet landfast med Møn og Sjælland via broer og dæmninger.

